

GÁTHY EMŐKE

Unokatestvérek

- Megint hoztam egy intót.
- Mert biztosan megint fociztál a szünetben. És megint a fiúkkal.
- Nem. Illetve igen. Betörtünk egy ablakot. Te persze tizedszer is elmondtad óra előtt a Mátyás anyját.
- Igen. És csillagos ötöst kaptam rá.
- Én hármast a magyardolgozatra. És otthon megint megkapom, hogy semmi nem lesz belőlem.
- Mint ahogy én, amiért nem tudok úgy fésülködni, mint te.
- Hagyd már el! Mindketten tudjuk, a te vékonyka hajszálaid teljesen alkalmatlanok rá. Ahogy én alkalmatlan vagyok a kötelező olvasmányok elemzésére.
- A pirosat vagy a kéket választod a két egyforma szabású kardigánból?
- Nekem teljesen mindegy.
- Akkor én a kéket. Remélem, nem lesz megint balhé belőle.
- Miért? Nekem a kék is jó.
- Hát ez az. Mert nekem inkább csak a kék.
- Ne légy már ilyen kötekedő!
- Téged egyáltalán nem zavar, hogy teljesen eltérő testalkattal 18 éve mindig teljesen egyforma öltözékeket kell viselnünk?
- Nem.
- Gyere, vegyünk egy fagyit!
- OK. Csoki – vanília.
- OK. Eper – citrom.
- És ha van időd, egy kazettát is.
- Csajkovszkij?
- Fúj! Még mindig és egyre inkább Beatles!
- Akkor ott nincs rám szükség.
- De igen.
- Miért?
- Érdekel a véleményed.

– Már mondtam. Csajkovszkij.

– Én is. Beatles.

Epilógus: Végül vanília-, citrom- és csoki-, eperfagyit, és egy Csajkovszkij-kazettát vettek. Meg egy Beatlest is.

Óbudai temető

Óbuda. Temető. Halottak napja. Sötétszürke felhőktől terhes, földig-ér-az-eső-lába égbolt. Sokadik szabad imáját mormolja a harminchat évnyi tanításból nyugdíj-fel-fél-nyugdíjba baktató megfáradt tanárnő, háromfiús mama. Párja a műkőből készült sírhantot takarítja. Az ízületekig hatoló ólmos köddel versenyt pergő zörgő-barna leveleket sepregeti. Aztán megint. És újra. Alatta dédnagyanya, nem-is-ismert nagyapa, nagybácsi, keresztapa, apa, anya.

Nőttek. Növekedtek.

Egyikük barnán. Másikuk szőkén.

Ünnepnapokon egyforma magas szárú, fehér cipőben, fehér zokniban, fehér cérnakesztyűben pompáztak. És ugyanolyan ázott káposztalepkét formázó selyemmasnit csomóztak az egyik mesterségesen göndörített, vékony szálú, sötétbarna, mint a másik erős, minden formázási kísérletnek ellenálló szöghajába.

Nőttek. Növekedtek.

Egyazon ház egyazon emeletén.

Azon az emeleten csupán ez a két lakás volt a házban.

És egy közös nagymama

Nagyon fiatalon özvegy. Három gyerekkel.

Aztán 1944-ben imádott fiát is elvesztette.

Másban, mint feketében soha nem látta sem a ház, sem a két unoka.

Óbuda. Temető. Halottak napja.

Hány éve is már, hogy a csütörtök nem a forrón párolgó aranyszín zsírkarikás marhahúsleves napja? A főtt húst az év-

szak gyümölcséből, zöldségeiből készült mártásokkal, főzelékekkel tálalta. Ha péntek, akkor pedig tészta. Metélt, házilag gyúrt, túróval, mákkal, dióval. Magasra kelesztett lekváros bukta. Azóta is szinte csak a több dekányi pörci kedvéért meg illatáért fogyaszt olykor-olykor nosztalgia-csuszát az egykori barna unoka. No nem mintha az Isten lazacos szendvicsek világába emelte volna életútja végét! Nem. Valahogy teljesen eltelik már néhány villányi főtt tésztától is. Igaz, fél óra múltán farkaséhesen újrakezdi, vagyis inkább folytatja. Vasárnap pedig rántott hús. Nem sült krumplival, nem rósejbnivel. Patat'n friccel.

És azok a felejthetetlen karácsonyi rántott halak!

Csak élot vett
Megpucolta
Kirántotta
A vacsoraasztalhoz
már nem ült oda
– Nem kérek
Büdös
Halszaga van

Nagyi! Egy és ismert közös nagymama. Ezt adtad. Ezt tudtad. Csak ezt tudtad?

Mára megfáradt, nyugdíj felé, fél-nyugdíjba baktató tanárnő, háromfiús mama lett a barna, tanszékvezető professzor és gyermektelen elvált a szőke unoka.

Óbuda. Temető. Halottak napja. Sötétszürke felhőktől terhes, földig-ér-az-eső-lába égbolt. Sokadik szabad imáját mormolja a harminchat évnyi tanításból nyugdíj-felé-fél-nyugdíjba baktató megfáradt tanárnő, háromfiús családanya. Párja a műköből készült sírhantot takarítja. Az ízületekig hatoló ólmos köddel versenyt pergő zörgő-barna leveleket sepregeti. Aztán megint. És újra. Alatta dédnagyanya, nem-is-ismert-nagyapa, nagybácsik, keresztapa, apa, anya.

Ma, csak ma és csak ebben az időpontban ér rá a hajdan volt nagycsalád egykori szőke lánya.

Ebben az időpontban. De melyikben?

A harminchat évnyi tanításból nyugdíj-felé-fél-nyugdíjba baktató megfáradt tanár, háromfiús családanya sokadik szabad imáját mormolja. Párja a műköből készült sírhantot takarítja. Az ízületekig hatoló ólmos köddel versenyt pergő zörgőbarna leveleket. Aztán megint. És újra.

Határúton

Forró párát lövell
köröttem a hegy
Tüdő szív és elme is
szaggatottan liheg
Elfeledve bár az égi fény
az élet kimerülten is
egyre csak remél
hogyan felér
fel kell érnie
a mai felvállalt
hegytetőre
Még ha agresszíven kanyargó
sorsösvényeken
mutat is irányt a segítő
sok régi határkő
maradjon-apadjon?
Végül úgyis ez lesz
De ma még lép tovább
Mintha nem tudná
tudni nem akarja
ott állhat
álldogál
bármely elágazásnál
A végső megállj

Három haiku

Kúszik az árnyék
Az erkélyről figyelem
hogyan forog a Föld

Sírok csendjébe
léket vág kongva-bongva
a lélekharang

Osztjuk elszívjuk
Egymás életerejét
Ez a nagy kérdés

Bánat

Rossz ápoló vagyok
Magamra veszek
Bajt bánatot
Bús sorsot

Mindenki fájdalma
Az én fájdalma
Minden bánat
Bánatom

Bánat nélkül élni
Mégsem boldogan
Mikor öröm
Elkerül

*P.S. In memoriam CINI, alias prof. dr. Marton Sylvia, aki
2020. március 7-én, 73 éves korában eltávozott e földi életből.*